

Midwest Inter Library
3721 Cottage Grove Av.
Chicago, Ill. 60637

CENTER FOR RESEARCH
LIBRARY

SANDARA

LITHUANIAN

NEWSPAPER

EINA NUO 1918 METŲ

SANDARA

Published by the
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches Located
in All Principal Cities of the
UNITED STATES
840 West 33rd Street,
Chicago, Ill. 60608
Telephone: (312) 927-4789

Price 35 cents

VASARIS - FEBRUARY, 1977

NR. 2

BRUOŽAI

Apie Katyną, Spalių įvykius ir Chruščevą

Rusų emigrantų organas „Posiev“, o po to visa eilė Europos įtakingų laikraščių paskelbė pasikalbėjimą su buv. ilgamečiu komunistinės Lenkijos diktatoriumi W. Gomułka, kuris pateikė eilę įdomių faktų, ligi šiol nežinomų mūsų pasauliui. Pasikalbėjimą pravedė buv. artimas W. Gomułkos bičiulis, pasirašęs inicialais M.S. ir, kaip tvirtinama, dabar gyvenęs vakaruose. W. Gomułka prie valdžios atėjo 1956 m. spalių didelių bruzdėjimų, išėjęs iš kalėjimo. Valdžioje jis išbuvo net 13 metų. Pasikalbėjime paliečia būdingiausias savo valdymo momentus.

W. Gomułka tvirtina, jog N. Chruščevas, vykdydamas Stalino kulto nuvertinimą, įgaliojo, jį. W. Gomułka, paskelbti pasauliui tikrą tiesą apie Katyno žudynes, kurių metu, bestiškiausiu būdu buvo išžudyta apie 15.000 lenkų karių, patekusių į sovietų belaisvę, juos internavus, Hitleriui ir Stalinui dalinantis karo grobiu, buv. Lenkijos žemėmis.

1941 m. vasarą, vokiečių kariuomenei užėmus Smolenską su jo apylinkėmis, Katyno miškuose aptikti masiniai kapi. Apie tai vokiečiai pirmi paskelbė pasauliui ir kvietė neutralias komisijas, o taip pat ir Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus atstovus įvykiams tirti. Tuo susidomėjo, žinoma, ir Lenkijos egzilė vyriausybė Londone, su kuria vakarų sąjungininkams spaudžiant, Maskva bent

popieruje palaikė diplomatinis santykius, nors slaptaituriėjo paruošusi komunistinę vyriausybę Lenkijai. Kai lenkų egzilai pradėjo domėtis įvykiais, nepasitikėdami bolševikų priešingomis žiniomis, kad tai, esą, vokiečiai padarę, Stalinas rado patogų pretekstą nutraukti bet kokius ryšius su lenkų egzilais ir pradėjo viešai proteguoti bolševikines lenkų marionetes.

N. Chruščevą mintį Staliną paskelbti Katyno žudiku, kaip tame pasikalbėjime sako, W. Gomułka, persvarstęs, palaidojo, manydamas, jog tai gali pakenkti geriams rusų-lenkų santykiams ir apsunkinti jo valdymą. W. Gomułka pabrėžia, jog vėliau jis tą nutylėjimą apgailestavo, priėjęs priešingų išvadų, būtent, kad tai padidintų jojo populiariumą.

Kalbėdamas apie 1956 m. spalių lenkų darbininkų bruzdėjimus, W. Gomułka išsireiškė, jog to meto lenkų liberalų pastangos su jo pagalba pakreipti režimą demokratine linkme, buvo tikras nesuspėjimas. „To aš negalėjau ir nenorėjau daryti“ — sako W. Gomułka.

Santykiai su N. Chruščevu kartais buvo gana įtempti. 1956 m. Lenkijai grėsė sovietų karinė intervencija. Sovietų vadai, tačiau, tuo klausimu buvo nevieningi. 1964 m. N. Chruščevas davė suprasti, jog jis nieko prieš neturėtų Lenkijos sąskaita leisti abiems Vokietijoms susijungti. Bet tai buvo tik sovietinio boso šantažas.

LENKIJA NUOLATINĖJE KRIZĖJE

Lenkija, kaip rašo gerai informuotas šveicarų *New Züricher Zeitung* yra nuolatinėje krizėje. Tarp tautos ir valdančios ją klikos yra neišlyginama praraja, kuri vis didėja. Diktatorius iš Maskvos malonės E. Gierekas ir jo ekipa masėse neturi jokio pasitikėjimo. Krizė Lenkijoje šiandien yra daug gilesnė, negu ji buvo bet kada praityje. Opozicija auga ir stiprėja. Tokios vienybės opozicija niekad nebuvo pasiekusi nuo pat raudonųjų okupacijos 1945 m. Jos eilėse vieningai reiškiasi įvairių pažiūrų žmonės: katalikai, neomarksistai, socialdemokratai, liaudininkai, konservatoriai ir net komunistai.

Opozicija yra drąsinama tokių prosvaisčių, kaip nacionalkomunistų tvirta laikysena Balkanuose, Eurakomunizmas vakarų Europoje, bręstantis Rusijos—Kinijos konfliktas ir Helsinkio nutarimai.

Kapitalų plaukimas

Per pastaruosius 30 metų šio krašto kapitalas nesulaikoma tekme plaukė į karo gerokai apnaikintą vakarų Europą, kur su JAV technologine pagalba greit atsistatė ir sužydėjo draugai ir priešai. Dabar gi pastebimas priešingas procesas: kapitalas pradeda plaukti atgal. Net ir tokia fenomenali ekonominiuose atsigimimoose Vakarų Vokietija permeta savo kapitalus į naują pasaulį. Tai yra natūralus reiškinys. Kapitalas plaukia ten, kur yra naudingesnės sąlygos.

Gamybos išlaidos Vakarų Vokietijoje šiandien yra aukštesnės, negu JAV, kas, savo ruožtu, mažina pelną. Vokiečių markės aukštą kursą didina investicijų kaštą. Unijų įtaka labai efektinga ir apima visą pramonę. Recesijų metu blokuoja darbininkų atleidimą, tuo apskundama įmones nebūtinomis išlaidomis, mažina jų pelną. Vokiečių pramonė stipriai yra surišta su savo gaminių eksportu. O tai žymiai dalimi priklauso nuo tarptautinės konjunkcijos ir didina investicijos riziką.

Vakarų Vokietijos ir Europos kapitalas tad plaukia į JAV. Kodėl? Didžiojoje Britanijoje, unijų skatinami, vyksta streikai ir jų kaštingi reikalavimai paima didelę dalį ar net visą pelną. Ispanija, Portugalija, Italija pergyvena politinę krizę ir yra grąšinamos komunistų įsiviešpatavimo. Prancūzijoje aukšti mokesčiai ir ne mažiau netikra politinė padėtis užsienio kapitalų nevilioja. Kanada, ilgas metus buvusi „žadėtoji žemė“ irgi daugiau nealkuliuojama dėl kai kuriose provincijose įsigalėjimo socialistų, kurie siekia gamybos jmonių nusavinimo. Dar būtų galima pratęsti

sąrašą eilės Pietų Amerikos valstybių, bet dėl stokos politinės stabilizacijos vėl kyla abejonių. JAV šiandien tampa saugiausiu pasaulio investicijų garantu.

Perorganizuota JAV saugumo taryba

Pirmaujantis *New York Times* politinis korespondentas Bernard Gwerman iš Vašingtono praneša apie prof. Z. Brezinskio, prez. J. Carterio patarėjo krašto saugumo klausimais, energingą akciją, pagrindinai perorganizuojant saugumo tarybą, pašalinant beveik visus savo pirmtako, dr. H. Kissingerio, pėdsakus. Naujaisiais tarybos nariai Z. Brezinskis pakvietė eilę jaunų, išmokslintų JAV universitetuose vyrų, įnešdamas skirtingai naują atmosferą į ekspertų štabą, kurio uždavinys yra rūpintis šio krašto saugumu. Ateityje bus stengiamasi vengti tarp atskirų departamentų trynimosi. Racionalizuojant federalinės valdžios aparatą, prof. Z. Brezinskis kiek sumažino savo štabą: vieton buvusių septynių, paliko tik dvi komisijas. Pirmoji jų, pavadinta politinių reikalų komisija, rūpintis ateities tolimųjų distancijų politinėmis problemomis, dalyvaujant užsienių reikalų, gynybos, išdo sekretoriams ir žvalgybos (CIA) agentūros direktoriui. Antroji, vadinamoji bendradarbiavimo komisija, spręs krašto gynybos reikalus. Joje dalyvaus ir vyriausybės kabineto nariai.

RUSAI SKOLINA MILŽINIŠKĄ MAGNETĄ IŠ AMERIKOS

INŽ. KOSTAS BURBA VYKSTA Į MASKVĄ

Chicaga. Amer. spaudos pranešimu, sovietai, dar pagal Nixono laikais sutartą techn. žinių pasikeitimą, iš Argonne Laboratorijų keliems metams skolinasi milžinišką ir labai sunkų magnetą. Kovo mėn. magnetas bus pakrautas į didžiausią Amerikos karinį lėktuvą ir nuskraidintas į Maskvą. Dėl labai sunkaus svorio, pusiaukelėje skrendant ore ties Grendlandija turės kitas lėktuvus papildyti kūrą, kad užtektų iki Maskvos. Kartu vyksta ir amerikiečių specialistų grupė, jų tarpe yra inž. Kostas Burba. Maskvoje jie pabus vieną sav. Pažiūrėsime, kada ir kaip sovietai tą amerikonišką magnetą gražins atgal?

QUEBECKAS — KANADOS GALVOSŪKIS

Mūsų šiaurės kaimynas Kanada turi rūpesčio su Quebeco provincija, kurioje jau eilę metų reikiški visi didėjantis separatistinis judėjimas, tai yra, noras išsijungti iš federalinės krašto sistemos ir tapti nepriklausoma valstybe. Prancūzijos de Gaulle, trumpai prieš savo mirtį lankydamas Kanadą, Quebecą, pasinaudodamas progą, šūktelėjo: „Tegyvuoją laisvas Quebecas!“ tą sykį užpylęs benzino ant ugnies.

Tas separatistinis judėjimas tebesitęsia, įgaudamas šioje provincijoje vis didesnio pritarimo. Pagaliau separatistai su savo vadu Rene Levesque laimėjo lokalinius rinkimus.

Turint galvoje tai, kad Quebeco provincijos gyventojų daugumą sudaro prancūzų kilmės žmonės, vartoja savo kalbą, Kanadai tai kelia rimto rūpesčio. Ne mažiau rūpesčio yra ir amerikiečiams, susirūpinusiems savo didelių investicijų apsaugojimu.

Kanados premjeras Piere Trudeau, viesėdamas mūsų šalies sostinėje, stengsis išsklaidyti abejones dėl Quebeco ateities. Premjeras yra nuomonės, jog Quebeco provincijos atsiskyrimas yra formaliai neįmanomas. Jis yra minties, jog separatistai laimėję rinkimus ne dėl atsiskyrimo nuo Kanados, bet dėl siekimo kai kurių socialinių reformų.

"Geroji" bobutė: GAL MANO PYRAGŲ?

kova už pravedimą savo peršamųjų rezoliucijų, siekiant skaitlingų juodojo Afrikos kontinento jaunų ir nepatyrusių reprezentantų balsų laimėjimo. Gaila, gali nepasiteisinti, nebent A. Young pasitaitys.

Italijoje pasirodė sovietų opozicionieriaus knyga

Italijoje neseniai pasirodė opoziciniai nusiteikusių sovietų istoriko Rostislavo Medvedevo knyga „Ar spalių revoliucija buvo neišvengiama?“. Knygos išleidimas paremtas italų komunistų partijos, kuri, kaip atrodo, tuo lyg dar sykį norėjusi parodyti savo nepriklausomumą nuo Kremliaus. Ta proga Maskvos korespondentas italų dienraščio *Corriere de la Sera* su autorium turėjo pasikalbėjimą, kuriame tarp kitko, pareiškęs, jog jis nuo 1969 metų pašalinata rusų komunistų partijos už tai, kad priėšinosi Stalino reabilitacijai.

Mirė seniausias JAV daktaras

Sharon, Massachusetts mirė seniausias šio krašto, o gal būti ir viso pasaulio, medicinos daktaras Walter A. Griffon, sulaukęs 102 metų amžiaus ir vertęsis savo praktika ligi mirties.

Moterys kaip cowboy'ai

Sovietų *Literatūros* Laikraštis iš savo skaitytojų gauna daug laiškų, kuriuose šių dienų sovietų vyrai nusiskundžia, kad jų moterys praranda savo moteriškumą. Esą, jų apsirėngimas, elgesys rodo, jog jos daugiau primena amerikiečių cowboy'us. Jų kalbos stilius yra toks žiaurus, kad ir dramblio ausys linktų, jų pasiklausiusios. Kai kurie vyrai nepagaili karčios ironijos, tvirtindami, kad jų moterys „modernėja“, vaikydami „vakarietiškų buržuazinių“ papročių.

Vargšai sovietų vyrai, matydami savo moterų vyriškesnį, užmiršta, kad ne kas kitas, o tik

sovietinė santvarka nuo pat savo atsiradimo savo krašto moteris pavertė robotais, niekam, žinoma, neprotestuojant. Moterys ten dirba sunkiausius darbus — kolchozuose, fabrikuose, prie viešųjų darbų ir pan.

„Veteranų liga“ vis tebėra mįslė

Praeitą vasarą Filadelfijoje įvykusios veteranų konvencijos metu pasireiškusi paslaptinga liga, dėl kurios mirė net 29 jos dalyviai, o 151 buvo susirgę, federalinės sveikatos įstaigoms ir medicinos sluoksniams ir toliau lieka neišspręsta mįslė. National center of Disease control epidemiologi paruošė ir išsiuntinėję visiems tos konvencijos dalyviams specialią anketą, gana smulkia, ir, tarp kitko, apimančią klausimus, ką jie valgė ir ką gerė, būdami Bellevue Stratford viešbutyje. Tarp kitko, yra klausimas, ar veteranai nevertėjo „naminės“ — „moonshino“. Tos rūšies alkoholis galėjo būti rimtų susirgimų ar net mirties priežastimi. Tardy mo duomenys rodo, jog tos rūšies gėrimai buvo konvencijos dalyviams prieinami.

Pirmoji dama susilaukė kritikos

Pirmoji šio krašto dama, Rosalyn Carter, susilaukė eilės organizacijų aštrios kritikos už jos pastangas „paspauti“ Virginijos ir eilės kitų steitų įstatymų leidžiamuosius organus pravesti savo steituose konstitucijų papildymus moterų teisių sulginimo klausimu. Kritikai sako, jog ji daugių daugiausiai galėtų tik rekomenduoti ir tai tik kaip privati asmenybė tokį papildymą pravesti savo gimtajame Georgijos steite. Gi, naudojantis savo vyro padėtimi, kištis į kitus steitus, būtų ne jos biznis.

MIRĖ A. TULYS — BUVĖS
SANDAROS REDAKTORIUS

Antanas Tulyas (Nuotrauka paimta iš žurnalo "Lietuva" 1940 m. nr. 7 viršelio. Taip pat šiame "Lietuvos" numeryje buvo įdėta ir Antano Tulio apysaka "LAISVĖS VARPAS". Tuo "Lietuvos" numeriu buvo atžymėtas Antano Tulio dvidešimties metų literatūrinės karjeros jubiliejus. Jo pirmutinis rašinys atspausťas ARTOJUJE. Tai buvo 1920 m. Jis rašė apie baltas žąsis, lekiančias padangėje. Tame rašinyje dvelkė kažin koks ilgesys, jaunystės metų aidas, skrendąs kartu su tomis girgančiomis žąsimis tolimoje pietų padangėje. Tas rašinys, sukėlęs ilgesį skaitytojo sąmonėje, jau tada aiškiai kalbėjo apie jauno rašytojo talentą.)

Lietuvius rašytojus JAV ir jų draugiją vėl apgaubė liūdesys: 1977 sausio 15 d. Floridoje mirė rašytojas Antanas Tulyas, amžiumi vienas seniausių tos draugijos narių, išgyvenęs beveik pilnus 79 metus. Jis buvo senas lietuvių ateivis, į JAV atvykęs 1913 m., teturėdamas tik 15 m., nes buvo gimęs 1898 balandžio 6 d. Šeduvos mieste, Panevėžio apskr. Tur būt, dar Lietuvoj Tulyas buvo lanķes vieną ar

kitą mokyklą ir gal baigęs bent porą klasių, nes atvykęs čia tuojau griebėsi mokytis toliau. Per ketveris metus jis vadinamam Valparaiso universitete, Indianoj, kur anais laikais mokėsi didelis lietuvių skaičius, baigė vidurinį mokslą, vėliau porą metų, 1920-22, studijavo literatūrą, sociologiją ir psichologiją, o po to dar porą metų farmaciją, įsigydamas vaistininco profesiją. 1927 m. jis Čikagoje nupirko nuosavą vaistinę, California ir Archer gatvių kampe, kurioj prekiaavo net 20 metų. 1947 m. jis ją pardavė ir persikėlė gyventi į St. Petersburg, Floridoj, kur dar eilę metų vertėsi motelių bizniu. Pagaliau, jis metė ir šį biznį ir išsikėlė gyventi į South Pasadena, Floridą. Jo kūnas sudegintas. Paliko žmona Faustina.

Palyginti labai maža teturime iš senųjų lietuvių ateivių rašytojų-beletristų, grožinės literatūros kūrėjų. Daugiau turime publicistų, mokslo populiariatorių ir sociologų. Tad Ant. Tulyas buvo vienas iš žymiausių lietuvių beletristų JAV. Nors jis turėjo vaistininco profesiją, bet jo didžiulius meilę ir dėmesys buvo skiriamas literatūrai. Jaunystėj jis bandė rašyti ir eilėraščius, kuriuos spausdindavo periodikoj, pasirašydamas Marcus Baucus slapyvardžiu, tačiau poezijos rinkinių jis nėra išleidęs. Po to jis išbandė savo plunksną ir dramaturgijos srityje, nes išleido net tris savo dramatiškus kūrinį knygas 1925-1928 m.: *ŽINGSNIAI Mūsų kelias* ir *Jau tik per sapną*. Bet Tulyas pajėgiausias kaip tik buvo grožinėj prozoj, rašęs noveles (short stories) ir kiek ilgesnes apsakaites. Jų jis išleido tris knygas: Neprikl. Lietuvoj 1936 m. Spaudos Fondas išleido *Aš bučiauvau tavo žmonga*, už kurią jis gavo to paties Spaudos Fondo literatūrinę premiją. O po Antrojo pasaulinio karo dar išleido kitas dvi knygas: *Tūzų klubas* ir *Inicialai po tiltu*. Be to, jis išvertė skandinavų rašytojų: Aug. Strindbergo dramą *Tremtinys* ir H. Ibseno *Kada mes prisikelsime iš numirusiųjų*. Savo kūrybai temas jis daugiausia ėmėsi iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Kai kurios jo novelikes yra visai pasisekusios ir turi literatūrinę vertę.

Be grožinės kūrybos Ant. Tulyas jaunystėj dar dirbo ir kai kurių laikraščių redakcijose. 1921-22 m. jis redagavo Moksleivių Kelią, o vėliau kurį laiką dar dirbo ir *Naujiečių* redakcijoj. Mums, sandariečiams, Ant. Tulyas atsimintinas ir didžiai brangintinas, kaip buvęs Sandaros redaktorius, kurią jis redagavo 1924-1926 m., kai ji dar buvo leidžiama Bostone, Mass. Ir visą savo gyvenimą jis išliko artimas sandariečiams, nes jo ideologiniai principai buvo sandarietiški. Be minėtų laikraščių jis dar per ilgą savo gyvenimą nemaža savo kūrinių yra spausdinęs dar ir visoj eilėj kitų JAV ir Neprikl. Lietuvoj leistų žurnalų. Todėl ne visa jo kūryba yra sutelkta į anksčiau minėtas knygas.

J. Vn.

Mažos istorijos apie didelius žmones

ATSILYGINO TUO PAČIU

Iš mūsų Klaipėdos krašto kilęs, prie pat Šilutės gimęs vokiečių rašytojas Hermanas Sudermanas, gyv. 1857-1928 m., kurio kūryboj yra daug lietuviškų motyvų, kartą viename kurorte susitiko žinomą vokiečių gydytoją Emilį Fišerį.

— Esu laimingas, galėdamas jums padėkoti už nepaprastai gerus gydymuosius vaistus, — prabilo Sudermanas. — Jie tokie geri, kad net nereikia jų ryti, užtenka tik padėti juos ant naktinio staliuko ir miegas jau pradeda apimti mane...

— Nuostabus sutapimas, — atsakė Fišeris, — Kai mane kankina nemiga, paimu kurią nors jūsų knygą, padėdu ant staliuko ir bematant užmiegu...

KEIKIUOSI GIMTĄJA KALBA

Italijoj gimęs ir ten užaugęs žymusis dainininkas Enrico Caruso, gyv. 1873-1921 m., 1904-1921 m. dainavęs Metropolitan operoje New Yorke, mokėjo keletą kalbų, todėl draugų dažnai buvo vadinamas poliglotu. Kartą paklaustas, kuriomis kalbomis jis kalba, Caruso atsakė:

— Į gražuoles dažniausiai kreipiuosi prancūziškai, profesinius savo reikalus aptariu angliškai. Kai noriu ką nors pagąsdinti, — kalbu vokiškai, o kai skusdamas įsipliaunu, tai keikiuosi savo gimtąja italų kalba.

GUDRUS KARALIUS

Fridrichui II viešpataujant Prūsijoj (jis gyveno 1712-1786 m.), ir vokiečių buvo pavadinatas Didžioju, kartą dvi dvaro damos susiginčijo, kuri iš jų turi teisę žengti pirmąją pro duris oficialiųjų priėmimų me-

tu, ir kuri galinti pasirinkti vietą arčiau paties karaliaus prie stalo.

— Tą teisę turi ta dama, kuri yra negrašesnė už kitas, — nusprendė karalius.

O KAIP JAUČIASI ARKLYS?

Iš visų 38 JAV prezidentų, 27-tasis William Howard Taft, gyvenęs 1857-1930 m., prezidentavęs 1909-1913 m., buvo pats storiausias ir sunkiausias, svėręs arti 300 svarų. 1900 m., kai jis dar tebebuvo teisėjas, JAV vyriausybė pasiuntė jį į naujai iš Ispanijos paimtus Filipinus, kad jis suorganizuotų vietinę civilinę vyriausybę. Tafto bičiuliai, kurių jis nemaža Vašingtone turėjo, pradėjo rūpintis jo sveikata. Dažnai tuo reikalu teiravosi pas tuometinį gynybos sekretorių Elihu Rootą. Tad tas kartą neįskentęs ir užklausė telegrama Taftą, kaip tas ten šiltame klimate jaučiasi.

— O aš jaučiuosi neblogai. Daug jodinėju po kraštą, — atsakė jam Taftas.

— O kaip jaučiasi arklys? — jam vėl telegrafavo Root.

★★★

GERI BUVO LAIKAI

Daug kas mėgsta pasakyti, kad seniau buvo geri laikai. Taip žmonės sakydavo po pirmojo karo, sako dabar ir po antrojo karo. Iš tų senų laikų spaudoje yra užsilikusių istorinių žinučių. Pavyzdžiui, „Vienybėj Lietuvininkų" 1904 metų laidoje, randame iš Pittsburgho prieš 72 metus rašytą tokią žinutę:

„Pittsburg, Pa. Gegužės 17 atsibuvo mūsų vientaučio, Igno Jutelio, su pana Vikte Geičiuniuke vestuvės. Nerengta buvo jokių trukšmingumų, nė kviesta su mediniais

MUZ. INŽ. JONO BYANSKO
MIRTIES PENKMETIS

1972 m. vasario m. 11 d., sukako penkeri metai, kaip Riverside, Ill. mirė čikagiškiams gerai žinomas (ypač senųjų ateivių tarpe) muz. Jonas Byanskas. Jis buvo gimęs ir užaugęs čikagiškiams gerai žinomame Bridgeporte, kur tada virė lietuviškasis gyvenimas. Užaugęs lietuviškų šeimoj, Jonas Byanskas gražiai kalbėjo lietuviškai.

Ypač svarbi buvo J. Byansko muzikinė veikla tais laikais, kada naujųjų ateivių dar čia nebuvo. Bet ir vėliau, jiems čia atsiradus, J. Byanskas nuolat buvo kviečiamas atlikti parengimuose muzikinę programą ir skambinti šokiams, ypač Lietuvos Auditorijoje, kur skambėjo dainos, šokiai. Visi Sandaros parengimai neapsiėjo be jo pagalbos.

J. Byanskas daugiau kaip 20 metų buvo "Birutės" choro dirigentas. Taip pat jo buvo pastatytos M. Petrausko "Eglė", St. Šimkaus "Cigonai", Offenbacho "Petricola", M. Andriulio "Viengungiai", M. Petrausko "Šienapiūtė", F. Leharo "Grovas Liuksemburgas".

J. Byanskas buvo darbštas ir visada mielai padėdavo, kai kas kreipdavosi į jį. Ir visą savo nuo tarnybos darbo likusį laiką atiduodavo repeticijomis, pastatymams, koncertams. Ne kartą stebėdavosi, iš kur tam žmogui, kuriam tik vieną kartą teko pabūti tėvų žemėje, atsirado tiek energijos ir pasiaukojimo tam lietuviškosios kultūros darbui. Tada, besiklausant tų lietuviškų dainų parengimuose, ir mums "grinoriams" ne kartą ašara nuriedėdavo per skruostus, ir mintimis bematant nusikeldavome į savo tada taip neseniai paliktą tėvynę. Todėl priklauso pagarba darbštam muz. Jonui Byanskui ir jo mirusiems kolegoms, kurie tą lietuviškosios kultūros palikimą, kol mes, naujieji ateiviai, užplūdome Čikagą, kur nuo senovės spietėsi mūsų pirmieji ateiviai.

J. Byanskas ilgas metus iki pasitraukimo į pensiją, dirbo inžinieriu Western Electric kompanijoje. Buvo Technologijos Instituto Čikagoje, Lietuvos Prekybos Rūmų, Čikagos Muzikų Federacijos, Amerikos Telefono Pionierių narys. Taipgi buvo ilgametis "Birutės" Choro direktorius, o vėliau ir Lietuvos Vyčių Choro akomponiatorius.

Jo mirties progą Aldonos Olienos, Gen. Giedraitienės ir St. Balzeko, jr. pastangomis Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje buvo suruošta parodėlė jam pagerbti. Ačiū jiems!

Muzikas Jonas Byanskas palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse, kur nuo seniau yra palaidoti jo tėvai.

O n a J o n i k i e n ė

Jonas Byanskas

FAUSTAS STROLIA PAMINĖJO
A.A. MUZ. JONĄ BYANSKĄ

Muzikas Faustas Strolia š. m. Draugo nr. 46 numeryje, paminint Jono Byansko mirties sukaktį, be kita, apie jį taip rašo:

" Nors buvo gimęs Chicagoje, gražiai kalbėjo lietuviškai. Nepriklausomybės laikais buvo aplankęs Lietuvą. Savo meile tėvų žemei išreiškė savo kūriniu "Kaimo prisiminimai".

Labiausiai lietuviškai Chicagos kolonijai nusipelnė, vadovaudamas dvidešimties metų "Birutės" chorui. Su šiuo choru pastatė visą eilę lietuviškų operėčių.

Dar tik 13 metų būdamas, debiutavo kaip pianistas ir nuo to laiko lietuviškuose parengimuose reikėsi kaip pianistas ir akomponiatorius. Ypač "Sandaros" laikraštis galėjo pasidžiaugti kas metai jojo labai skoningai sudarytomis programomis.

Per paskutinius metus muziko Jono Byansko žemiškos kelionės didžiulis būrys birutiečių, sandariečių ir Lietuvos vyčių prisiminė savo mylimą vadovą ir Martinique salėje pagerbė. Velionis mirė 1972 m. vasario 11 d. Lietuvos Vyčių choro nariai ir, tikiu, visi, kuriems jis uoliai tarnavo, pasigendame jo muzikinio talento ir jo rūpestingumas ir širdingai priklausomų mūsų dėkingumas ir širdinga malda".

SAUNA PIRTYS NE VISIEMS

Garšiosios suomiškos sauna pirtys vis labiau garsėja visame pasaulyje. Sakoma, kad sveikatai labai naudinga. Tačiau Federal Trade Commission daktarai tvirtina, jog tos garų pirtys naudingos tik sveikiems. Ypač nepatartina jomis naudotis negaluojuojantiems širdimi, turintiems per aukštą kraujo spaudimą, kvėpavimo sunkumų. Negaluojuojantieji turėtų elgtis atsargiai, atsisakę daktaro. Reikia, be to, atminti, jog prieš einant į tokią pirtį, negalima naudoti alkoholio ar imti vaistų.

MOTERIS — ŠERIFAS

Cathy Crumbley, 30 metų moteris, iš St. Clairville, Ohio išrinkta Belmont apskrities šerifu. Tokioje pareigose ji bus pirmoji Ohio valstijoje. Naujoji šerifė yra šešių pedų ūgio ir sveria 275 svarus. Ji, sakosi, galinti sekmingai rungtis ir nugalėti stipriausį vyrą.

5 1/4%	HIGH RATES 7 1/2%
PER ANNUM	PAID QUARTERLY AT
PASSBOOK	BRIGHTON
ACCOUNTS	FEDERAL
INSURED	SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
6 3/4%	HIGHEST RESERVES
PER ANNUM	4071 ARCHER AVENUE
\$5000 or more	CHICAGO, ILLINOIS 60632
minimum	TEL.: LA 3-8248
30 months	(WEST OF CALIFORNIA AVE.)
6 1/2%	PER ANNUM
	\$1,000 or more
	1 year min.

ALBERTO OŠLAPO NETEKUS

Lapkričio 1 d. savo namuose Rego Park, N. Y., staiga mirė Albertas Ošlapas, 80 metų amžiaus. Jis buvo gimęs 1896 m. balandžio 4 d. Bagdoniškių vienkiemyje, Nemunėlio-Radviliškio vals., Biržų 1915-1919 m. vokiečių ir bolševikų okupacijos metu jis mokytavo Gaidžiūnų, Vabalninko vals. pradžios mokykloje.

Kai 1919 m. Lietuvos kariuomenė išmuše sovietų Raudonąją armiją, kuri buvo užėmusi Žemaitiją ir Aukštaitiją, Lietuvos vyriausybės mobilizavo inteligentus, išėjusius ne mažiau 4 klasių gimnazijos arba tolygaus mokslo. Buvo mobilizuotas ir Ošlapas. Kariuomenėje išlaikęs atitinkamus egzaminus, Ošlapas buvo pakeltas į karo valdininkus.

1921 m. įsigijęs brandos atestatą, įstojo į Lietuvos universiteto teisių fakultetą ir jį baigė 1926 m. 1930-1944 m. advokatavo Kaune ir kurį metą buvo Lietūkių juriskonsultas.

Pasitraukęs nuo 1944 m. naujos okupacijos, gyveno Vokietijoje.

Atvykęs į New Yorką, 1949 m. įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą, pasilikdamas jame iki mirties. Jis ypač buvo veiklus SLA Sandaroje, Amerikos Lietuvių Taryboje ir Lietuvių Bendruomenėje.

SLA buvo 126 Kp. izdo globėju ir Seime buvo išrinktas kultūros komisijos koordinatorium.

Lapkričio 6 d. gausaus lietuvių būrio palydėtas ir palaidotas Cypress Hills kapinėse.

Ilgiau paskutinį metą velionis vadovavo LB Queens apylnkei. Buvo išrenkamas ir į N. Y. Apygardos valdybą. Daug metų Ošlapas buvo Tautos Fondo vicepirmininku ir reikalų vedėju.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko lapkričio 5 d. Garšvos koplyčioje, Richmond Hill, N. Y. Kun. Jonui Pakalniškiui sukalbėjus maldą, pir-

ALBERTAS OŠLAPAS

A. L. T. Sandaros New Yorko kuopos pirmininkas, didis visų patriotinių ir demokratinų organizacijų veikėjas, miręs 1976 m. lapkričio 1 d. Rego Park, N. Y.

masis atsisveikinimo žodį tarė Anicetas Simutis, Lietuvos Generalinis konsulas. Po jo kalbėjo Aleksandras Vakselis, LB New Yorko Apygardos vardu; žodį tarė Genovaitė Meiliūnienė, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje gen. sekretorė; Antanas Varnas kalbėjo New Yorko Sandaros Kuopos vardu, o inž. Jurgis Zabielskis-LB Queens apylinkės vardu.

Atsisveikinimo vedėjas Juozas Audėnas apibūdino velionį kaip žmogų ir biržietį, visada pozityvų veikloje ir malonų draugystėje. Jis atsisveikino Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vardu. Lapkričio 6 d. velionis buvo palaidotas Cypress Hills kapinėse, Brooklyne, N. Y., kur palaidota ir jo žmona.

Velionis paliko du sūnus: prof. Raimondą ir inžinierių Algimantą su šeimomis.

ATSISVEIKINIMO ŽODYJE SLA SEKRETORĖ G. MEILIŪNIENĖ PABRĖŽĖ:

Labai sunku paskutinį kartą atsisveikinti su artimu žmogumi. Dar sunkiau atsisveikinti su tuo, kurį pažinojau dar Lietuvoje bei su kuriuo teko per eilę metų New York'e dirbti visuomeninį darbą įvairiose organizacijose, ypač Susivienijime Lietuvių Amerikoje.

Su Albertu Ošlapu ypač glaudžiai bendradarbiauome Susivienijime Lietuvių Amerikoje, kur per eilę metų kartu dirbome Centrinės 126-tos Kuopos valdyboje, dalyvaudami susivienijimo 5-osios Apskrities posėdžiuose ir susirinkimuose, o taipogi kartu darbavome ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Seimuose. Albertas Ošlapas dalyvavo beveik visuose Susivienijimo seimuose, kur buvo išrenkamas delegatu nuo 126-tosios Centrinės Kuopos.

Taip ir šįmet liepos mėnesio pradžioje jis atstovavo 126-tai Kuopai Sukaktuviniame 90-ties metų 59-tame seime Chicagoje.

Seime Alberto Ošlapo populiariumas ir jo iniciatyva delegatų buvo aukštai įvertinti, jis buvo išrinktas pareigūnu ne tik pačiame Seime, bet ir koordinatoriui į pastoviąją Kultūriniam reikalams Susivienijimo komisiją. Ir vos pradėjęs įsijungti į taip svarbias pareigas — staiga — amžinai užgeso...

Reiškiu giliausią užuojautą jo sūnums ir kitiems giminėms Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Pildomosios Tarybos ir 126-tosios Centrinės Kuopos vardu. Netekdami Alberto Ošlapo, tiek jo šeima, tiek giminės, tiek lietuvių tauta, o ypač organizacijos, kurioms jis priklausė, labai nukentame.

Tebūna jam lengva amžinai išlėsti.

PASISAKYMAI APIE MOTERIS

Moters vardas yra labai garbingas. Moters garbei skelbiami net moters metai, motinos dienos ir kt. Moterys pasireiškia ne tik kaip moters šeimos ir socialiniame gyvenime, bet ir visose srityse: visuomenėje, kultūros ir mokslo darbuose, neatsilieka ir politikos veikloje. Moterys turi nemažai savo, tik moterų, organizacijų, įvairių tautybių, tarptautinių, profesinių — inžinierių, architektų, daktarų ir t.t. Visais laikais, ypač dabartiniiais, yra iškilęs už moters laisvę sąjūdis, už moters lygybę su vyrais ir t.t. Visa tai įvairiausiai spaudoje komentuojama, tačiau tas mums nesvarbu — leistas į platesnius nagrinėjimus. Vietoj to būtų naudingiausia čia prisiminti didžiųjų vyrų, mokslininkų, kultūrininkų pasisakymus apie moterį. Tokiu būdu susidarysime tikrą vaizdą apie moters reikšmę, jos asmenybę ir jos vertę žmonijai. Tokie teigimai ir gal kartais neigiami apibrėžimai duoda pilnus moters bruožus. Taigi, pasvarstykime čia pateikiamus įžymiųjų vyrų pasisakymus.

Napoleonas I yra pasakęs, kad graži moteris džiugina akis, gera moteris — džiugina širdį; — pirmoji yra perlas, o antroji — neapsakoma brangenybė.

Garsus tautos vyras V. Putvyss taip rašo: Vergijos ir baudžiavos laikais daug nustojo ir mūsų moteris. Dabar ji vel pamažu atgauna savo sostą. Padėkime jai tapti tikra gyvenimo karaliene.

J. Michelet yra pasakęs: Kokia moters misija? Visų pirma — mylėti, antra — mylėti tik vieną, ir trečia — visada mylėti.

Po Dievo mes privalome būti dėkingi moteriai: visų pirma už pačią gyvybę, o antra — už sudarymą tų aplinkybių, kad gyvybę verta turėti. — Taip sako C.N. Bovee.

Pagal Zarathustrą, moteris geriau negu vyras supranta vaikus, bet vyras yra vaikiškesnis negu moteris.

Argi turi žmonija gražesnę švntovę, kaip moters širdis? — sako Kotzebue.

Filosofas A. Maceina yra išsireiškęs, kad sukilusi ir kovojanti moteris yra nenugalima, kaip nenugalima yra meilė.

Rašytoja M. Pečauskaitė pažymi, kad moters uždavinys yra kurti ir saugoti tą šventąją ugnelę, kuri rusena kiekvieno žmogaus sieloje — Absoluto, Tobulybės, Amžinybės troškimą.

Moters veido išraiška daug svarbesnė kaip drabužiai, kuriais ji dėvi, — sako Dale Carnegie.

Moteris — tai horizontas, kuriame susitinka dangus ir žemė. Joje, kaip nei vienoje kitoje būtybėje, randa sau prieglaudą ir angelas ir velnias. Pati maloniausia ir pati kilniausia moteris turi savyje šiek tiek pragaro anglių ir nėra tokios menkos moters, kuri savyje neturėtų dangaus kertelės, — rašo L. Boerne.

Gi šv. Augustinas taip apibūdina moterį: Jei Dievas būtų sukūręs moterį vyro valdove, jis ją būtų padaręs iš jo galvos, — jei jis būtų sukūręs ją jo verge, jis būtų padaręs ją iš jo kojų, — bet jis išėmė ją iš vyro šono, kad padarytų jam lygia jo drauge.

Garsusis Šekspyras yra parašęs, kad moteris yra angelų maistas, jeigu tik jai nevadovauja velnias.

Norėdami pavaizduoti angelų grožį, juos vaizduoja panašius į moteris — sako Otway.

Guarazzi sako, — visada gerbkite moterį, juk moteris buvo ir jūsų motina.

Čia yra tik dalis tų pasisakymų apie moterį. Ši tema yra plati ir neišsemiam.

Alė Sakalaitė

ILGAS GYVENIMAS

Prancūzų profesorius George Camiot iš Nicos sakosi priėjęs išvados, jog dažnas kalbėjimas prailgina gyvenimą... esą, tai palengvina kvėpavimą ir kraujo apytaką.

— Aha, pagaliau žinome, kodėl moterims ilgiau gyvena už vyrus...

AR TAU ŽMONA PARAŠĖ?....

— Ar tau žmona jau parašė iš savo keliuonės. Kaip gi jai sekasi keliauti nauju automobilium?

— O taip. Parašė net du kartu. Vieną laiką gavau iš liginės, o kitą iš kalėjimo.

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/4 %
year

OUR SAVINGS CERTIFICATES 7 1/2 %
EARN UP TO

see us for
HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME.

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608
PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

A. VILIMAS

MOVING

ĮVAIRIŲ ATSTUMŲ

823 W. 34th PLACE

CHICAGO, ILL.

TEL.: FRontier 6-1882

FRANK'S T.V. & RADIO. Inc.

Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijų, radijo stereo aparatų. — Oro vėsintuvai. Spalvotos televizijos aparatai. — Pardavimas ir taisymas.

3240 SO. HALSTED STREET — Telef. CA 5-7252

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING PLACE

VALANDOS: PIRMADIENIŠKAI (KETVIRTADIENIS) — 9 v. r. iki 8 v. v. ANTRADIENIŠKAI IR PENKTDIENIS — 9 v. ryto iki 5 v. vak. SEKSTADIENIS IR VAKARINIS — 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiadienį uždaryta

7 3/4 % Mokamas už 6 m. sertifikatus. Minimum \$1,000

6 1/2 % Mokama už 1 m. sertifikatus. Minimum \$1,000

5 1/4 % mokamas už Investavimo sąskaitas.

PINIGAI INEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMCIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami kas 3 mėnesiai

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptarnauja taupymo ir namų paskolų reikalais visus mūsų apylnkes. Dėkojame jums už mūsų parodytą pasitikėjimą.

Mes norėtum būti jums naudingi ir teityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$40,000.00

FRANK ZOGAS President

5 1/4 % paid quarterly 4 Year Savings Certificates Minimum \$5,000

& LOAN ASSOCIATION
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone: 254-4471

Ir 8929 So. Harlem Ave.,
Bridgeview, Illinois 60455
Tel. 598-9100

7 1/2 %
All accounts compounded daily — Passbook Savings

ĮSIGYKITE PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ SUSISIEKIMUI PRIEMONĘ

Mes stengiamės duoti lietuviams geriausią patarnavimą ir geriausias pirkimo sąlygas

Atvykite pamatyti naują mažą Chrysler *Cordoba* ekonomišką iki 22 mylių galionu

Cordoba 2-Door Hardtop

Sutaupysit iki \$2,300.00 pirkdami 1975 metų Chrysler ar Plymouth.

Turime jaunuoliams mašinų: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taipgi importuotų. Įvairių kainų. Pradedant nuo \$50.00. Mūsų dirbtuvėse prityrę mechanikai pataisys karoseriją (Body), sparnus (Fenders) ir sureguliuos motorą

BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer VI 7-1515
Seniausias automobilių pardavėjas Chicagoje, gerbiamas virš 50 metų.

SVEIKATA BRANGUS TURITAS

Rašo Dr. A. J. Gusenas

Dantų ir dantenų liga — Pyorhea

Daug Sandariečių manęs klausia apie Pyoorhea ligą ir jos pagydymą. Šiuo kartu bandysiu atsakyti į klausimą nors ir gana lakoniškai apibrėždamas ligos priežastis ir jos eigą.

Pyoorhea yra dantų ir dantenų liga, gausiai paplitusi amerikiečių tarpe. Ja serga jauni, suaugę ir seni žmonės. Kodėl tiek daug žmonių serga pyoorhea liga? Tai pertingantis klausimas, kurį atsakyti negalima. Ligos priežasčių tyrinėtojai sako štai ką: dantų ir jų dantenų nepriežiūra iš pat jaunystės, o burnos ertmės nepalaikymas sanitarškumo. Kiti su tokia teorija nesutinka. Jie sako štai ką: minkšta mityba neduoda gana minkštos dantenoms. Nuo minkštos mitybos gaunamas dantenų įdegimas, kraujavimas ir pūliavimas.

Ligos pagrindinės priežastys yra šios: veikiančios ir neveikiančios. Veikiančios: patogeniški mikroorganizmai ir bakterijos, kurios paskatina ligą. Neveikiančios yra šios: kreivi dantys, dantų nesukandimas, blogas, pigus dantų taisymo darbas — dantų nevalymas, nuodingi vaistai, cukraligė, darbas prie švino, sieros, gyvojo sidabro ir kūno vidinės ligos.

Ligos požymiai yra tokie: dantų dantenos paraudonuoja, patinsta, darosi minkštos ir glitčios, skaudžios, kraujuoja, iš tarpdančių kraujas su pūliais trykšta, o dantenos mažėja, atkrinta nuo dantų. Žandikaulio paviršius atrofuojasi, pūva, kvapas dvokia. Dantys išsiluosuoja, kartais net

patys iškrinta arba galima su pirštais ištrauti.

Dažniausia liga paliečia tik tokius žmones, kurie paneigia burnos ertmės sanitarškumą. Labiausia tų, kurių nusilpęs vidaus organizmas, nes jis nebeturi atsparumo net ir kitoms bakterinėms ligoms. Pyoorhea ligą paskatina ir šie faktoriai: sifilis, cukraligė, osteomielitas, džiova, rūkymas ir alkoholis.

Nuo pyoorhea ligos prasideda reumata, artritas, virškinimo organų suirimas, aterosklerozė, širdies ligos, tiek jauniems, tiek ir suaugusiems.

Burnoje iš dantenų pūlinių bakterijų nuodai persikošia per kraujagyslių sienelės ir į kraujo takus patenka, o jais išsinešioja po visą žmogaus kūną. Burnoje pūlinių bakterijos apnuodija migdolus, pagamina bronchinų dėdėlių įdegimą ir netgi plaučių ligas. Skrandyje ir žarnose susiformuoja žaidos, ulceriai ir baigiasi vėžiu!

Nuo suminėtu ligų kenčia ne tik suaugę, taip pat ir jaunuoliai. Jie serga reumatu, apendicitu, įvairiomis širdies ligomis, kurios nuvaro juos jaunatvėje amžinybėn!

Ar pyoorhea liga pagydoma? Pirmą ir antrą rūšis pagydoma. Trečia rūšis nepadidoma. Sergančiam ta liga reikia būti atsargiam — nepakliūti į rankas komercialisto gydytojo, kuris garsinasi, būk viską pagydas!

Geriausia apsauga nuo pyoorhea ligos, tai užlaikymas burnos ertmės sanitarškumo. O tada nebus tiek daug progų pyoorhea ligai prasidėti, plėstis ir bujoti!

TESTAMENTAS YRA PRIVATIŠKAS DOKUMENTAS

Rašo Adv. CHARLES P. KAL

Kurie turi pasidarę testamentus, žinotina, kad tai niekas neturi teisės žinoti arba matyti, išskiriant advokatai ir testamentu darytoją. Dažnai gyvenime pasitaiko nepaprastų ir bereikalingų įvykių. Pavyzdžiui, kas turi testamentą, jį reikia laikyti "safety deposit" bakse. Praktiškame gyvenime dažnai būna kitaip: žmogus pasidaręs testamentą pagal savo norą, laiko jį namie, neatkreipdamas į tai didelio dėmesio. Tačiau gali pasitaikyti, kad jam numirus, dėl nepalankaus giminėms ar šeimai testamentu ar kitų priežasčių, artimieji radę tą dokumentą gali sudraskyti ar kitaip sunaikinti. Tad reikia, kad testamentu darytojas pagal savo valią ir gerus norus pasikirste savo turtą, bet šiuo atveju padarė klaidą, kad apie tai nieko negalvodamas ar kitų blogai patartas, testamentą laikė namuose, bet ne saugioje vietoje.

Dar kartą pažymėtina, kad testamentas yra darytojo pareiškimas. Pats darytojas gali jį perkeisti, jei sąlygos pasidaro skirtingos, negu kad anksčiau buvo. Tokių atsitikimų mano praktikoje daug pasitaikė.

Jeigu esate vedę, ar nevedę, visuo met patartina pasidaryti testamentą. Be to, atsiminkite, kad advokatas jums neturi teisės sakyti, kam savo turtą palikti. Advokato pareiga yra jūsų paklausti, kaip jūsų turtas turi būti sutvarkytas, bet ne rekomenduoti.

kurios teikia specialią seselių - nusių globą.

KLAUSIMAS. Paaikškinkite, ką reiškia "Lifetime Reserve", gaunant Medicare gydymą ligoninėje? Nors aš gulėjau ligoninėje, bet tu 90 dienų apdraudus man neužteko, nes aš dar sergu ir man reikalinga gydymas ligoninėje. Ar Medicare apmokės už mano gydymą ligoninėje?

ATSAKYMAS. Medicare apdraudžio terminas "Lifetime Reserve" yra papildomas 60 dienų laikotarpis, pacientui gulint ligoninėje, apmokėjimas, išskiriant (\$36) tam tikrą sumą per dieną, kurią pacientas pats turi sumokėti. Tuo atveju, kai pasiskaitykite "Your Medical Handbook", SSI leidinį.

KLAUSIMAS. Prašau paaikškinti plačiau apie Medicare, kada toji apdrauda padeda apmokėti gydytojų honorarus ir už kitus padengtus patarnavimus?

ATSAKYMAS. Už padengta apdrauda Medicare B dalis apmoka gydytoji už: med. ar operacijas arba osteopatijas. Taip pat už kai kurias dantų operacijas. Už gydytojo office patarnavimus: diagnostiką, nursės patarnavimą gydytojo kabinete. Taip pat apmoka už kai kuriuos vaistus, kuriuos pats negali be gydytojo gauti. Tačiau eilinio sveikatos patikrinimo gydytojui nemokama, taip pat už akių egzaminaciją ir akių prirašymą ir kt.

SOCIALINIS DRAUDIMAS-MEDICARE

JŪS KLAUSIATE,
Mes atsakome:

Veda Pranas Šulas

KLAUSIMAS. Pasakykite, ką apmoka Medicare, kai apdraustasis atsigula, gydytoji nustačius, į ligoninę?

ATSAKYMAS. Ligoninės apdrauda, pagal Medicare I dalį, apmoka šias išlaidas: iki 90 dienų esant pacientui ligoninėje kiekvieno benifito laikotarpioje. Tuo atveju už pirmas 60 dienų padengia visas išlaidas, išskiriant \$72, kuriuos ligonis pats turi įmokėti. Už 61-ą dieną iki 90 dienų ligoninės apdrauda moka visą padengtą apdraudą, išskiriant \$18 už dieną, kuriuos ligonis pats turi mokėti.

Ta pačia proga išsidėmetina taisyklė, jei pacientas įmokejo pirmuosius \$72 ligoninei viename benifito laiko tarpyje, tai jam nereikia daugiau padaryti įmokėjimo, nors ligonis grįžtu ligoninėje daugiau kartų tame pačiame benifito laikotarpioje.

Čia reikia paaikškinti benifito laikotarpio prasmę: tai yra tas laikas, kuris naudojamas benifitų išmokėjimui. Tas laikas prasideda, kai ligonis atvyksta ligoninėje ir baigiasi, kai pacientas nėra ligoninėje arba kitose med. įstaigose,

REMKITE "SANDARĄ"
ir visus tuos,
kurie skelbiasi S a n d a r o s
l a i k r a š t y j e

ST. PETERSBURG, FLORIDA

MAURAGAS

Realtor

Lietuvis - Antanas L. MAURAGAS
REALTOR 1535 - 13th Street
No. St. Petersburg, Florida, 33704
Tel. 813 - 894-6911.

Maloniai patarnaus lietuviams, norintiems namą pirkti ar parduoti.

Savininkas JUOZAS ANKUS

BALTIC BAKERY

467 SOUTH HERMITAGE AVENUE

Chicago, Illinois

Tel. LA 3-1510

2616 WEST 69th STREET

Chicago, Illinois

Tel. 737-6784

PASKAITOS IR TYRINĖJIMAI ŠVENTO RAŠTO

atsibūna kiekvieną sekmadienį, svetainėje Y. M. C. A.,
6235 So. Homan Ave., prie 63rd Sr., nuo 10-12 v. r.
Kviečiame visus, Tiesos ieškančius.

Įėjimas nemokamas, kolekty nėra.

Švento Rašto Tyrinėtojai

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

MAŽEIKA & EVANS

Laidotuvių Direktorai
6845 SO. WESTERN AVENUE
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MASINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
Laidotuvių Direktorai
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 West 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 South 50th Avenue, Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
Aikštė Automobiliams Statyti

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PETRAS BIELIŪNAS

4343 S. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3854 S. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 W. 69th STREET

Tel. REpublic 7-1219

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-8872

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palow Hills, Ill. 974-4410

ANTANAS M. PHILLIPS

TOMAS ir LAURYNAS LABANAUSKAS

3307 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

JURGIS F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138, 1139

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL.

Tel. OLYmpic 2-1003

TURIME KOPLYČIAS VIŠOSE MIESTO DALYSE

KAS NAUJO CHICAGOJ

ir mūsų lietuviškose apylinkėse

ŠAULIŲ VEIKLA

VYTAUTO DIDŽIOJO ŠAULIŲ RINKTINĖS
METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. sausio 30 d., Šaulių namuose įvyko gausus Rinktinės narių susirinkimas. Rinktinės vadovas V. Išganaitis prieš susirinkimo atidarymą paprašė įnešti Rinktinės vėliavą, pakvietė į sceną šaulį P. Stulgą, kaip išbuvusį Šaulių Sąjungoje 50 metų. Už tai jis buvo pagerbtas, įteikiant simbolinę dovanėlę Rinktinės vardu.

Sudarytas prezidiumas iš pirm. Algirdo Budrecko, ir sekr. Ig. Pociaus ir A. Balčyčio. Pagal šaulišką tradiciją: pirm. V. Išganaitis vėliavą perdavė tos dienos vadovui Al. Budreckui.

Pagerbti mirę nariai vienos minutės susikaupimu. Toliau sekė Rinktinės vado ir kiti pranešimai. P. Tomkus savo pranešime paminėjo, kad Rinktinėje turima 706 nariai. Moterų skyr. vadovė St. Cecevičienė, pranešė, kad iš esamų sesių-šaulių 290 narių, 168 narės prisidėjo darbui ir gausiomis ir vartoms, įrengdamos salės papuošimus ir kultūrinį rengimą, kas vis kas kainavo virš 8000 dolerių. Šis jų nuopelnas aukštai įvertintas. Rinktinės sekretorius J. Petrauskas, kaip meno kuopelės vedėjas, plačiai apibūdino apie parengimus ir kt. Ligonių lankymo grupės vadovas J. Gurevičius su pagelbininkais (M. Dapkiene, L. Vitkum ir A. Gustof) aplankė sergančius narius.

Toliau sekė J. Platakio, šaudymo vadovo, pranešimas, namo administratoriaus J. Mackonio, išdininko J. Pociaus, ir reviz. kom vardu J. Čėsno pranešimai.

Perrinkta visa senoji valdyba vienbalsiai, priešaky su pirm. Vl. Išganaičiu 3-jų metų kadencijai. Išrinkta vice pir-

G E G U Ž Ė S M Ė N . 2 2 D I E N Ą Į V Y K S S A N D A R O S
P A V A S A R I N I S P O B Ū V I S - G E G U Ž I N ĖLietuvos Vyčių salėje ir darže,
2455 West 47th Street, Chicagoje
Kviečiame visus su draugais gausiai dalyvauti

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinės nuosaukoje namuose, Chicagoje, įvyko visuotinis narių susirinkimas, kuriame išrinkta rinktinės vadovybė. Nuotraukoje: kairėje - susirinkimo pirm. teis. Algirdas Budreckas perduoda rinktinės vėliavą perrinktam rinktinės pirm. Vladui Išganaičiui. Toliau - už vėliavos stovi vėliavų tarnybos šaulių palyda. (Nuotrauka - C. Genučio)

mininkai: P. Tomkus ir F. Padvaiskas, sekretoriai: J. Mackonis, A. Balčytis ir Ig. Pocius, išdin. J. Pocius, padėj. J. Sauskienė ir P. Aglinskis, meno vad. J. Petrauskas, turto ved. J. Skeivys, mote-

ry vadė St. Cecevičienė, Jaun. skyr. vad. F. Kasparas, Šaudymo vad. J. Platakis, Lig. vad. J. Gurevičius, kiti pareigūnai - K. Milišauskaitė, P. Janušas, B. Petronis sekr. J. Mackonis, izd. J. Pocius, A. Budreckas.

Juozas Skeivys

NAUJA LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
"LIETUVOS AIDAI"

Veikia iš šių stočių:

PENKTADIENIAIS 9:30 - 11 val. vakaro
WOPA 1490 AM BangaSEKMADIENIAIS 9:30 - 10 val. ryto
WJOB 1230 AM Bangaiš Hammond, Ind., gerai girdima
Chicagoje, Joliete, Lemonte, Kankakee,
Michigan City ir ktr.

Kazė Brazdžionytė

Programos vedėja

VYT. DID. ŠAULIŲ RINKTINĖS
VALDYBOS POSĖDIS

Vyt. Did. Šaulių Rinktinės Valdybos Posėdis įvyko vasario mėn., 6 d. Šaulių namuose. Atidarymo žody Rinktinės vadas pasveikino visą naujai perrinktą valdybą ir linkėjo darnaus sugyvenimo kaip ir praeity.

Paskirta Altui 50 dol., Margučiai 25 dol.

Mirusi narė S. Atkočaitienė buvo pagarbiai palaidota su šauliška pagarba ir prisidėta pinigais jos palaidojimui.

Šaulė St. Palekienė pranešė, kad ji Rinktinės vardu iš savų santaupų yra užprašiusi Šv. Mišias už mirusius šaulius per visus metus. Tai gražus pavyzdys.

Toliau aptarta šaulių kultūrinis veikimas: parengimai, minėjimai, išvykos į kitas kolonijas, spektakliai ir kiti subvėmimai.

Juozas Skeivys

Trumpos žinios

● ALTA ĮSIGIJO PATALPAS, Amerikos Lietuvių Tarybos veiklai plečiantis, valdyba, vykdydama suvažiavimo nutarimus, jau įsigijo namus, kurie anksčiau buvo tik nuomjami (dalis palpų). Pirmame aukšte yra ALFO ištaipų įstajai, rūsyje - BALFO sandėliai, o antrasis aukštas nuomojamas kitiems. Adresas: 2606 W. 63 rd Street, Chicago, Ill. Telefonas 778 - 6900 / 778 - 6901.

● Chicagos Bridgeportas gali didžiutis, kad iš Bridgeportu, kur yra ir Sandaros būstinė, buvo išrinkti keturi Chicagos mėrai, būtent: Mayor Kelly, Mayor Kennelly, Mayor Daley ir ir dabar - Mayor Bilandic. Dar be to, pačioje Sandaros būstinėje visuomet vyksta mėro rinkimai bei balsavimai. Taip pat ir šiais metais.

● VAL KRUMPLIS ir GEORGE STULPINAS turi savo spaustuve "QUESTAR PRINTIK INC.", 5825 So. Western Ave, Chicago, Ill. 60636. Tel. 778 - 1700. Jie šiose biznyje yra jau penkeri metai ir atlieka įvairius spausdinimo darbus gerai ir prieinamomis kainomis.

Sol. A L G I R D A S B R A Z I S, nuoširdus Sandaros rėmėjas, savo veikla visuomenei daug nusipelnęs, Midland Taupymo ir Skolinimo B-vės prezidento Frank Zogas ir vadovybės yra pakviestas bendrovės direktorium. Linkime Algirdui sėkmės ir šioje srityje.

● p. ANELE ZABELA, Jersey City, N. J. užprenumeravo Sandarą savo sesutei MARY PARZEL, gyv. Jersey City, N. J., kaip dovaną jos gimtadienio proga, balandžio 3 d., linkėdama jai sveikatos ir sėkmei ramaus ilgo gyvenimo.

● Chicagoje sudaryti komitetai, kurie rūpinasi dviems įžymiems veikėjams Steponui Kairiui ir Kiprui Bieliniui patatyti paminklus Tautinėse kapinėse. Sklypas tam reikalui duotas nemokamai, kaip nusipelnusiems mūsų tautos vyrams.

● TITAS BRIŠKAITIS, gyv. Melrose Park, Ill., Sandaros rėmėjas ir žurnalo "Varpas" administratorius, neseniai atšventė 75 metų amžiaus sukaktį. Šiuo laiku p. Briškaičiai yra Floridoje pas savo dukrą Giedrę. Žada grįžti tik už 2 mėnesių, dar prieš Sandaros gegužinę.

P A D Ė K A

A. A.
ANNA GUSSEN

DR. ANTANAS GUSENAS SU SAVO GILIOS ATMINTIES ŽMONA O N A 1967 m. savo namuose, Cicero, Illinois.

Dr. A. J. Gusenas sandariečiams gerai žinomas, kaip Sandaros Sveikatos skyriaus redaktorius ir naudingų patarimų tiekėjas, knygų autorius ir spaudos bendradarbis.

Sandaros štabas ir skaitytojai, atjaušdami dr. A. GUSENĄ liūdesio valandoje, netekus mylimos žmonos, linki daktarui ištvermės, sveikatos ir toliau nenuilstamai dirbti lietuviškoje spaudoje.

Gyvenusi 1410 South 49 th. Court, Cicero, Illinois. Mirė 1976 m. lapkričio 29-tą dieną.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno virš 60 metų.

Kūnas buvo pašarvotas Vance kopyčioje, 1424 South 50 th. ave. , Cicero , Illinois. Atsisveikinimas įvyko ketvirtadienį, gruodžio 2-rą dieną 11 valandą ryto. Po Giedraitienės giesmių, Naujienų redaktoriaus Martynas Gudelis pasakė prasmingą kalbą iš velionės gyvenimo. Dėkoju Jam, visiems atsilankiusiems už suteikimą Jai paskutinės pagarbos.

Dėkoju visiems aukojusiems, vietoje gėlių, Naujienų Mašinų Fondui. Dėkoju Laidotuvių Direktorei Jean Vance už gerą patarnavimą ir parodytus daug nuoširdumo bei užuojautos liūdesio momente.

Negarbinga padėka S. L. A. 301 kuopos pareigūnams už neatsilankymą į koplyčią.

Kūnas buvo sudegintas. Pelenai paleisti vėjams, Laivsės paukščiams ant sparnų, Tegū neša, tegū sėja, Dainą jos pelelių!

Nuliūdę lieka:
Vyras Dr. A. J. Gusenas,
jo sesuo ir giminės.

Chicago Savings Offers You A Choice Of These Beautiful

COLOR TV SETS

WHILE YOU EARN 6½% to 7¾% PER ANNUM
*IN OUR SPECIAL ACCOUNT

17" Diagonal COLOR

With \$1,500

You can have this 17" RCA XL-100 COLOR TV... and your money grows to \$1,897 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,283.06 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$6,558.48 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,691.09 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$21,024.81 in 1 year.

19" Diagonal COLOR
Remote-Control

With \$1,500

You can have this 19" RCA XL-100 COLOR TV... with Remote Control... and your money grows to \$1,696.54 in 72 months.

Or With \$2,000

And your money grows to \$2,112.23 in 4 years.

Or With \$5,000

And your money grows to \$5,408.95 in 2½ years.

Or With \$10,000

And your money grows to \$10,551.99 in 1½ years.

Or With \$20,000

And your money grows to \$20,890.22 in 1 year.

MES KALBAME LIETUVIŠKAI
Enjoy Your TV NOW PLUS
EARN INTEREST

*Funds must remain in this special account for term of certificate. From your deposit, we deduct the cost of the item, but the interest you earn pays for it, plus gives you an additional gain of 6½% to 7¾% on your full deposit. Federal regulations require substantial interest penalty for early withdrawal.

DES PLAINES OFFICE: 1085 OAKTON STREET, DES PLAINES, ILLINOIS 60018, TELEPHONE: 297-0720

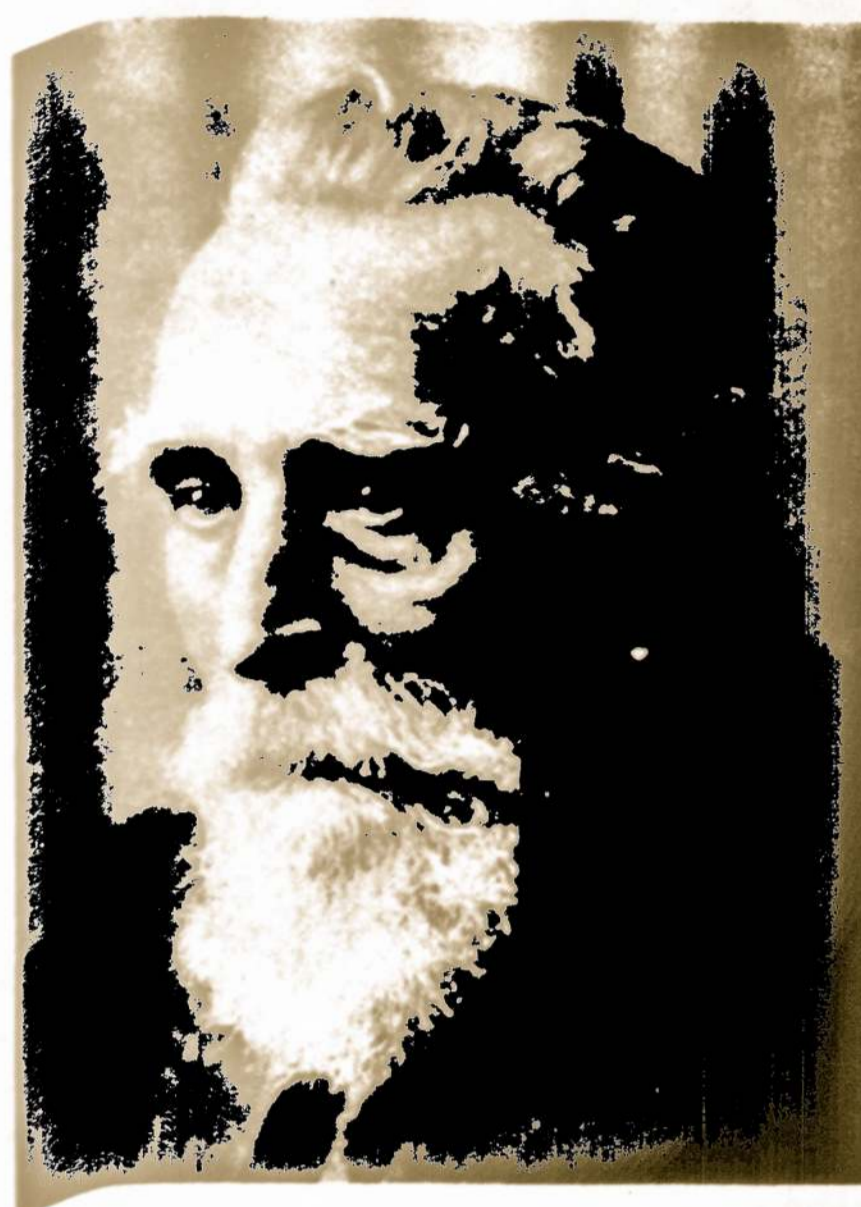
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

ALMIRA OFFICE: 3434 WEST NORTH AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60647, TELEPHONE: 468-3113

MAIN OFFICE: 6245 SOUTH WESTERN AVENUE, CHICAGO, ILLINOIS 60636, TELEPHONE: 476-7575

**DR. J. BASANAČIČIAUS
50 METŲ MIRTIES PROGA**

J. Basanavičius paskutiniuosius gyvenimo metus.
Patriarch of Lithuanian National revival, Dr. J. Basanavičius (1851-1927) in his final years.

Jis buvo pirmojo lietuviško laikraščio, Aušros steigėjas ir redaktorius, tautinio atgimimo pranašas, Vasario 16 Akto pirmasis signataras, Lietuvių Mokslo Draugijos steigėjas ir ilgametis jos pirmininkas, amžinosios lietuvių sostinės Vilniaus šventų teisių saugotojas, tautotyrininkas, tautosakos rinkėjas ir skelbėjas, daugelio knygų autorius ir t.t., už savo nuopelnus lietuvių tautai pavadintas tautos patriarchy.

1926 lapkričio 23 dr. J. Basanavičius šventė 75 metų amžiaus sukaktį. Lenkų okupuotame Vilniuje, Kaune ir kituose Lietuvos miestuose bei miesteliuose sukaktis buvo iškilmingai paminėta. Lietuviai ją minėjo ir Amerikoje, taip pat ir kituose kraštuose. Visi lietuviška spauda buvo pilna dr. J. Basanavičiaus darbų ir veiklos aprašymų. Respublikos prezidentas dr. Kazys Grinius, jį pagerbdamas, specialiu potvarkiu įsakė karo ligoninę vadinti jo vardu.

Dr. J. Basanavičius mirė ir buvo palaidotas amžinoje Lietuvos sostinėje, kuria jis nepaprastai mylėjo. Mirė devintaisias nepriklausomybės metais, Lietuvai švenčiant Vasario Sešioiktąją, tuo visai sutapdamas su lietuvių tauta.

Dr. J. Basanavičiaus žmona Gabrielė Molytė, čekė, mirė 1889 vasario 16 Bulgarijoje, kur jis vertėsi medicinos praktika.

V. Prižintas

LIETUVIŲ DIENOS, 1977, VASARIS

**POETO BRAZDŽIONIO
SUKAKTIS**

Bernardui Brazdžioniui, gyvenančiam Kalifornijoje, šių metų vasario 2 d. sukako 70 metų amžiaus. Be abejonės, jis yra vienas didžiausių mūsų poetų. Iki šiolei jis yra išleidęs gal kiek daugiau negu 20 poezijos knygų, žinoma, į jų tarpą įskaitant ir jo knygas vaikams, kurias jis rašo populiariu Vytės Nemunėlio slapyvardžiu. Jis yra gimęs Biržų krašte, bet prieš Pirmąjį didįjį karą jis su tėvais net per 6 metus gyveno JAV. Po karo jis mokėsi Biržų gimnazijoje, kurią 1929 m. baigęs, vėliau penkeris metus studijavo liuanistiką V. D. universitete, Kaune. Dar gimnazijoje pradėjo rašyti eilėraščius, jis juos teberašo iki šiolei. Bet jau Neprikl. Lietuvos jis buvo tiek iškilęs ir vertinamas, kad 1940 m. buvo apdovanotas aukščiausia Lietuvos valstybine literatūrine premija už knygą "Kunigaikščių miestas", bet faktinai už jo visą tuometinę kūrybą. Deja, šioji premija ir buvo paskutinė, nes netrukus prasidėjo okupacijos.

Brazdžionis yra meistriškas eiliuotojas ir puikus lietuvių kalbos žinovas. Jis yra susikūręs sunkiai pakartojamą stilių ir nuosavą poetinę kalbą bei kitas poetines priemones. Būdinga jam ir tai, kad anais laikais Neprikl. Lietuvos, kai gyvenimas atrodė jau esąs nusistovėjęs, kai Brazdžioniui daug kelių į gyvenimo platumas ir kūrybines gilumas buvo atviri, jo poezijoje vis dėlto dažnokai nuskambėdavo ir tam tikros liūdesio gaidos: mirties, kapų ir taip pat religiniai bibliniai motyvai. Tačiau, kai Lietuvą užklupo didžiosios nelaimės, kai pasaulį apgaubė baisaus karo ir naikavimo audra, o pats

Foto A. Gulbinskas

Bernardas Brazdžionis.

poetas su savo šeima tapo benamiais klabjokliais, kol po kelerių metų įsikūrė JAV, jo poezijoje kaip tik tokių pesimistinių motyvų vietą daug kur užėmė, stiprus, kovingas patriotizmo tonas, poetas tapo lyg tautinių šaukliu ir savotišku pranašu, kaip daugelis iš bičiulių jį pavadina ...

Tačiau besigrožėjant jo poezijos perlais, vis dėlto tenka iš dalies ir apgalvoti tauti, kad jis teliko vien tik poetas. Tikrai gaila, kad Brazdžionis nepabandė sukurti ir vieno kito didesnio prozos kūrinio arba ir vienos kitos dramatos. Žinant, jo rašytojiškumą gabumą ir literatūrinį išsimoklinimą, tikriausiai galėjom susilaukti iš jo ir vertingų šių sričių kūrinių. Dabargi sveikinant poetą šios jo sukakties proga, tenka jo prašyti, kad bent būtinai parašytų savo literatūrinius atsiminimus. Juk netrukus sueis 50 metų, kai jis yra viena iš centrinių figūrų visame mūsų literatūros gyvenime: dirbęs "Sakalo" knygų leidykloje Kaune, redagavęs bent 3 literatūros žurnalus, dalyvavęs daugybėje literatūros vakarų, ypač Vokietijoje, vadovavęs Lietuvių rašytojų draugijai JAV ir t.t. Taigi, ilgiausių metų poetui Bernardui Brazdžioniui.

Čia spausdiname

ŠIAURĖS PAŠVAISTĖ

Lietuva, mano šiaurės pašvaistė
Ir gėlė sidabrinų rytų,
Kas krauju tavo veidą nulaistė
Ir ko raudi prie kryžkelės tu ?

Ak, raudočiau ir aš apkabinęs
Tavo kojas gimtoj pakelėj,
Kad iš tavo padangės lininės
Kristų džiaugsmo dienos spinduliai.

Kad sugrįžęs ant Nemuno kranto
Iš tremtinio kelionės liūdno
Glausčiautartum relikviją šventą,
Radęs slenkstį namų pelenuos.

Ak, norėčiau raudoti iš džiaugsmo
Ir pajust, kad po kojom esi,
Lietuva, žemės žodi švenčiausias,
Lietuva, žemės laimė šviesi!

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

Officialiai praneša jų skaitlingiems klientams, kad siuntimas

**APMOKĖTU MUTU DOVANŲ SIUNTINIŲ
GIMINĖMS I USSR**

tesiamas ir toliau, kaip ir anksčiau per pereinčius 45 metus. Kiekvienas siuntinys yra apdraustas.

GAVĖJAS NIEKO NEPRIMOKA

Sišądam iš dovanų siuntinį savo giminėms šventėms, geriausiai suteiksiti jiems džiaugsmo.

Siuntiniai priimami sekančiuose ofisuose ir skyriuose:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106

Tel. (215) - 925-3455

NEW YORK CENTRAL OFFICE

212 Fifth Ave. Room 709, NEW YORK, N. Y. 10010

Tel.: (212) 685 - 4537

Atidaryta kasdien nuo 9 AM iki 5 PM.

Šeštadieniais: 10 AM - 2 PM.

BALTIMORE, MD. 21224
3206 Eastern Avenue
(301) - DI 2-2374	NEW YORK, N. Y. 10003
101 First Avenue
(212)-OR 4-3930
CHICAGO, ILL. 60622
2242 W. Chicago Avenue
(312)-235-7788	CLEVELAND, OHIO 44134
5432 State Rd.
(216)-749-3033
CHICAGO, ILL. 60632
4063 Archer Avenue
(312)-YA 7-5980	PHILADELPHIA, PA. 19123
1013 N. Marshall Str.
(215)-925-8878
CLEVELAND, OHIO 44119
3491 West 25 St.
(216)-741-8082	ROCHESTER, N. Y. 14621
681-683 Hudson Avenue
(716)-544-2151
DETROIT, MICH. 48210
6720 Michigan Avenue
(313)-694-5350	SAN FRANCISCO, CALIF. 94122
1236 Ninth Avenue
(415)-594-7981
ELIZABETH, N. J. 07201
956A Elizabeth Avenue
(201)-354-7608	SEATTLE, WASH. 98125
11551 6th Place N. E.
(206)-EM 3-5556
HAMTRAMCK, MICH. 48212
11415 Jos. Campau Avenue
(313)-365-6350	SOUTH RIVER, N. J. 08882
168 Whitehead Avenue
(201)-257-2113
LOS ANGELES, CALIF. 90026
2841 Sunset Blvd.
(213)-413-0177	VINELAND, N. J. 08360
Parish Hall, West Landis Ave.
(609)-696-9796
MIAMI, FLORIDA 33138
7612 N. E. 2-nd Avenue
(305)-757-6704	WORCESTER, MASS. 01604
82 Harrison St.
(617)-798-3347
MINNEAPOLIS, MINN. 55418
2422 Central Avenue N. E.
(412)-785-2545	BROOKLYN, N. Y. 11222
72 Nassau Avenue
(212)-389-6747
NEW BRITAIN, CONN. 06052
97 Shuttle Meadow Avenue
(203)-244-0829	WHEAT RIDGE, COLO. 80033
4330 Quay Str.
(303)-422-4330
	SYRACUSE, N. Y. 13204
318 S. Wilbur Avenue
(315)-476-6958

REIKALAUKITE NAUJO MUTŲ ŠARŠO.

A.A. STANLEY KARPIS

Šių metų kovo 5 dieną Beyer Memorial ligoninėje su šiuo pasauliu atsiskyrė

A.A. STANLEY KARPIS

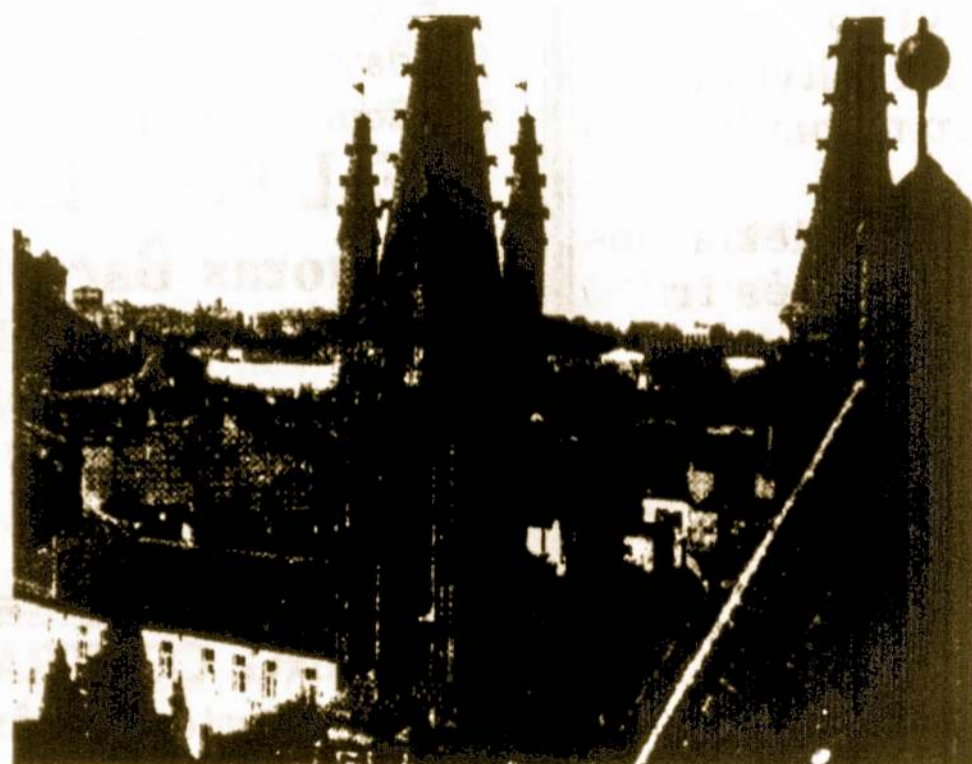
sulaukęs 91 metų amžiaus, gyveno Sumpter, Township, Michigan.

Giliam nuliūdime paliko dukros:

MRS. ANNA WOJCIK, MRS. MERY
NICHOLS, žmonas STANLEY ir
trys anūkės.

Buvo pašarvotas Pauža Funeral Home, Detroit, Mich.
Palaidotas kovo 9 dieną, Woodnere kapinėse, Detroite.

Y o l a n d a Z a p a r a c k a s
Laidotuvių Direktorė

Vilnius

GALAXY TOURS & TRAVEL INC.

141 LINDEN STREET, WELLESLEY, MASS. 02181 (617) 237-5502

ONE WEEK TOURS OF LITHUANIA

TWO WEEK TOURS OF:

- LITHUANIA
- AUSTRIA
- BAVARIA, GERMANY
- RUSSIA

1977 Tours

One week tours of Lithuania — 6 nights Vilnius, 1 day Kaunas

April 14-April 21	\$799	September 16-September 23	\$829
May 5-May 12	\$829	September 27-October 4	\$829
May 12-May 19	\$829	October 6-October 13	\$829

Two week tours of Lithuania, Austria & Bavaria, Germany — 6 nights Vilnius, 3 nights Vienna, 4 nights Munich

May 20-June 3	\$1079	July 7-July 21	\$1199
June 16-June 30	\$1199	July 14-July 28	\$1199
		August 11-August 25	\$1199

Tour prices based upon airfares from Boston, New York and Montreal

CALL COLLECT:

Eleonora Gregaitis	Detroit, Mich. 313-485-3714
Europa Tours	Cleveland, Ohio 216-692-1700
Mrs. I. Tamosaitis	West Coast 213-662-0791

— Ar tu nežinai?... Todėl aš pirštą užsirišau, kad atsiminčiau, jog SANDAROS GEGUŽINĖ įvyks gegužės mėn. 22 dieną Lietuvos Vychų salėje ir darže, 2455 W. 47th Str. Chicagoje. Savo draugus ir tave paimsiu.
— Gerai, gerai, Joneli.... Aš jau ir plaukus pradėjau sukti.... O kada bus Sandaros gegužinė, aš pati skaičiau Sandaros laikraštį, šeštame puslapyje.

AUKOS "SANDAROS" SPAUDOS FONDUI

- \$ 100 Sandaros 52 kuopa, Miami, Fla. (įteikė E. Yankus)
- \$ 100 A.G. (prašo pavadėti neskelbti)
- \$ 50 Nadas ir Julia Rasteniai, Baltimore
- \$ 25 Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė, Chicagoje
- \$ 25 dr. Marija Kregždė, Richmond Hill, New York
- \$ 25 Vyto Uznys, Chicago
- \$ 25 Chicago Lithuanian Women Club (įteikė Mrs. A. Torok)
- \$ 25 Antanina Kropas, So. Boston, Mass.
- \$ 25 Lietuvos Tauragės Klubas Chicagoje (įteikė B. Matelis)
- \$ 25 Zarasiškių Klubas, Chicago (įteikė K. Rozanskas)
- \$ 20 Teodora Kuzas, Chicago
- \$ 18 John Jakubonis, Chicago
- \$ 15 SLA #6 Apskr., Chicago (įteikė Petras Bružas)
- \$ 13 Aleksandra Gylys, Olympia, Wash.
- \$ 13 Stasys Dagys, Chicago
- \$ 10 Kasparas Račiūnas, Knox, Ind.
- \$ 10 Vladas Mikutis, Chicago
- \$ 10 Anastazija Valančius, Chicago, Ill.
- \$ 10 Wisconsin Lietuvos Dienos Komitetas, Racine, Wis.
- \$ 10 Lithuanian American Republican League of Illinois.
- \$ 10 Antanas Stankus, Chicago, Ill.
- \$ 10 Della Laskauskas ir sūnus Steponas, Chicago, Illinois.
- \$ 10 Stasys Kunkulis, Niagara Falls, N.Y. (Be to, užsisakė Sandarą ne tik sau, bet ir J. Zakarauskui, gyv. tolimoje Australijoje)
- \$ 9,50 Sofia Vitaitis, Brooklyn, N.Y.
- \$ 8 Leonas Leve, Hartford, Conn.
- \$ 7 P. Pagojus, Detroit, Mich.
- \$ 6 Nelle Miksthenas, Dearborn, Mich.

Mieli SANDAROS skaitytojai ir bendradarbiai!

Mūsų rėmėjai gerai žino, kad Sandara nėra vieno kurio nors "biznis", bet reikalingos visos organizacijos, visų Sandaros narių ir skaitytojų. Lėšos Sandarai reikalingos ne tik normaliam laikraščio leidimui, bet ir numatytų mąšinių įsigijimui, kad laikraštis tobulėtų ir dažnėtų.

Amerikos Lietuvos Tautinė SANDARA, kaip ne pelno organizacija, nesiekia jokio pelno, tik nori tęsti taip svarbią idealistinę veiklą lietuvių, demokratybės ir kovos už Lietuvos išlaisvinimą srityje, - nori visuomet išlaikyti savo organą - tautinę, demokratinę minties laikraštį SANDARA.

Mūsų administratorė Edita Rimkienė šiuo tikslu dabar siuntinėja atsilikusiems prenumeratoriams paraginimus bei priminimus. Lauksime į tai malonaus atsiliepi-mo. Tačiau, kas per du mėnesius neatsilieps bei neužsimokės prenumeratas šiems metams, tiems Sandara toliau nebus siuntinėjama.

Skaitytojų ir Sandaros administracijos patogumui, apačioje čia dedame atkarpą, kurią užpildžius prašome prisiųsti Sandaros administratorei p. Editai Rimkieni, kas dar nėra susimokėjęs už laikraštį. Taip pat prašo me surasti ir naujų skaitytojų. Už jūsų malonų atsiliėpimą ir SANDAROS paremimą būsim labai dėkingi.

Visos aukos skelbiamos Sandaroje. Jei jūsų adresas pasikeitęs, tai prašome pranešti mums ir seną ir naują adresą.

Siųsti šiuo adresu: SANDARA, 840 West 33 rd Street, Chicago, Ill, 60608

Siunčiu SANDAROS METINĘ PRENUMERATĄ..... 7 dol.

Siunčiu auką SANDAROS SPAUDOS FONDUI..... dol.

Iš viso..... dol.

MANO PAVARDE.....

ADRESAS;.....

- \$ 6 South Boston Lietuvos Piliečių Klubas, So. Boston, Mass.
- \$ 5 A. Kazy, Evergreen Park, Ill.
- \$ 5 Juozas Bimba, New Port Richey, Fla.
- \$ 5 Mary Damuls, Glen Ellyn, Ill.
- \$ 5 Lucille Sakalas, Hot Springs, Ark.
- \$ 5 Barbora Sheštokas, Lauderdale, Miss.
- \$ 4 Sophie Palionis, Cicero, Ill.
- \$ 3 Leonas Balzaras, Chicago
- \$ 3 Ona Dirvianskas, Western Springs, Ill.
- \$ 3 Antanas Pikužis, Chicago
- \$ 3 Jurgis Bakšas, Chicago, Ill.
- \$ 3 Martha Unik, Oak Lawn, Ill.

- \$ 3 Emily Surwill, Chicago, Illinois
- \$ 3 C. Matusas, Richmond, N.Y.
- \$ 3 Suzanne Putris, Chicago, Ill.
- \$ 3 Stanley Mesec, Waukegan, Ill.
- \$ 3 Charles Beacham, Chicago, Ill.
- \$ 3 Peter Dovydaitis, Chicago, Ill.
- \$ 3 Peter Vaisvil, Lake Worth, Fla.
- \$ 3 Z. Dalibogus, Chicago, Ill.
- \$ 3 Walter Jurėnas, Skokie, Ill.
- \$ 3 Lucy Glamzi, Scottville, Mich.
- \$ 3 Mary Leppa, Chicago, Ill.
- \$ 3 Benedict Jurėnas, Chicago, Ill.
- \$ 3 Emily Wallent, Mt. Prospect, Ill.
- \$ 3 Roze Didžgalvis, Chicago, Ill.
- \$ 3 Pauline Konstas, Chicago, Ill.
- \$ 3 Joseph Prusinskas, Los Angeles, Cal.
- \$ 3 Wm. Adams, Paterson, N.J.
- \$ 3 P. Petrušaitis, Racine, Wis.
- \$ 3 Maryte Kraulaidis, Chicago, Ill.
- \$ 3 Bessie Pavilionis, Chicago, Ill.
- \$ 3 Martha Naujokas, Chicago, Ill.
- \$ 3 Natalija Stiklius, Cicero, Ill.
- \$ 3 Frank Mozuraitis, Chicago, Ill.
- \$ 3 Vladas Dreseris, Verdun, Canada.
- \$ 3 Izabel Bartašius, Williamstown, N.J.
- \$ 1 Juozas Česna, Beverly Shores, Ind.
- \$ 1 Joe Milauckas, Fennville, Mich.
- \$ 1 Pranas Adomaitis, Chicago, Ill.

UŽ AUKAS VISEMS NUOŠIRDŽIAI DĖKOJAME

(Čia paskelbtos ne visos iki šiol gautos aukos. Aukotojų sąrašas bus tęsiamas kituose Sandaros numeruose. Jei pasi-taikytų praleidimų bei netikslumų, pra-šome atsiliepti)

MYKOLUI VAIDYLAI PAMINKLO STATYMO KOMITETAS

Šį komitetą išrinko Sandaros seimas tokios sudėties: Vytautas Uznys, Juozas Kapačinskas, Julius Kuzas, jr.

Šiam reikalui pirmieji aukojo: \$ 25 Edwina Yankus (prisiuntė per Sandarą).

Per Vyt. Uznį įteikė:

- \$ 2 Frances Zenkus
 - \$ 10 Petras Jurkštis
 - \$ 10 Jonas Žukauskas
- Be to, Teodora Kuzienė iš kelių asmenų surinko \$ 50.
Aukas siųsti Sandaros adresu, arba asmeniškai įteikti bet kuriam komiteto nariui. Visa informacija ir aukos bus paskelbtos Sandaroje.

JONAS EVANS kalba Sandaros gegužinėje 1968 m. liepos 28 d. Šioje senoje nuotraukoje matome (iš kairės į deš.) tuomet dar sveiką Mykolą Vaidylą, prie mikrofono Joną Evans, Juozą Skeivį ir Ill. senatorių Savicką.
(Foto M. Nagio)

Padėka SANDAROS talkininkams

Tartum, specialiai pritaikytu laiku, Padėkos Dienos išvakarėse, 1976 m. lapkričio 24 d., Jonas Evans ir G. J. Lazauskas sukviė Sandaros talkininkus į Sharko's East restoraną, atsidėkojimui talkininkams už jų pasišventimą, nemo-kamai dirbant, aukojant savo laiką ir dar-bą Sandaros reikalams.

Kukliame, bet draugiškame, pobūvyje dalyvavo daugiau kaip 30 žmonių. Atida-rant pobūvį ir dėkodamas talkininkams G. J. Lazauskas pažymėjo, kad čia daly-vauja net trys grupės Sandaros talkini-nkų: redakcijos štabo, administracijos bei ekspedicijos, ir gegužinės rengėjų bei darbininkų. Tikrai visi jautėmės, kaip viena šeima. Nuoširdžiai visi išsi-kalbėjo ir net kartu sutartinai padainavo.

Kalbėjo Jonas Evans, Vyt. Uznys, Pijus Venclova, Algirdas Brazis, Stan-ley Molis ir kt. Sol. Algirdas Brazis, dalyviams pageidaujant, padainavo ke-

letų dainų. Ypač buvo išpūdinga sutar-tinė "Kai aš turėjau kaime mergele", kurią Algirdas Brazis yra ją dainavęs net Lietuvos kaime, lankydamasis Ne-priklausomos Lietuvos laikais.

Be kita, buvo pagerbtas atitinkama kalba ir sudainuojant jam "Ilgiausių Metų!", J O N A S E V A N S, visiems gerai žinomas ne tik kaip laidotuvių di-rektorių, bet ir kaip didelis visuome-nės veikėjas. Jo vardą atrasime visur, kur tik reikalinga lietuviškam reikalui pagalba.

Mes, sandariečiai, jį ypatingai ger-biame ir vertiname už jo paramą mums. Čia jo visus nuopelnus būtų sunku ir iš-vardinti.

Taigi, šis vakaras praėjo tikrai "Padėkos Dienos" nuotaikose, kurios skatina visus talkininkus ryžtingai dar daugiau dirbti Sandaros labui.

D a l y v ė A. S

Moterų rojus šioje žemėje

Vienas žurnalistas kažkaip atsitiktinai patyrė, jog šiandieniam pasaulyje egzistuoja, nors laikomas paslaptyje, moterų sukurtas rojus. Jam buvo leista trumpam tame rojuje apsilankyti su sąlyga, kad neišduos paslapties, kur jis yra. Spėjama, kad tai turėtų būti Marshallo salyne.

Prieš eilę metų ten įsikūrė 18 amerikiečių moterų. Vedybinis jų statusas buvo įvairus — našlės, gyvanašlės ir netekėjusios, daugumoje, kaip sakoma, iš „gerų namų“, jaučiančios neapykantą vyrams ir būdamos pavargusios nuo šių dienų civilizacijos.

Šiandien moterų saloje gyvena 63 asmenys, jų tarpe 50 suaugusių ir 13 prieduglio, gimusio šionyktėse sąlygose. Mat, joms leidžiama turėti

svečių, bet ne ilgiau kaip 3 dienas. Dėka tų vizitų atsiranda priauglis... Vaikai, sulaukę 10 metų amžiaus, siunčiami į JAV mokyklas. Berniukams grįžti neleidžiama, o mergaitėms maloniai laukiamos.

Gyventojos verčiasi vaisių ir daržovių auginimu, kas sudaro svarbiausią jų maisto dalį, o eksportui gamina įvairius rankdarbius, naudojamos kriauklės ir kitas prieinamas vandenyno žaliavas. Atsivielgiant į nuostabiai malonų klimatą, gyvena jos primityviose būdėse, apsirengusios labai kukliai. Kas svarbiausia, gyvena jos santaikoje. Skamba tai, kaip kokkia pasaka. Ir jei ne minimo laikraštininko prasaritimas, nežinotume iš viso apie tą moterų kuriamą rojų.

ALOE PLANTS FOR SALE
Kas norėtų pirkti Alijošias (Aloe plants), prašome skambinti
YA -7-6213

Patarnauju Namų Pirkime ir Pardavime, Apdraudų Agentūra, Išrašomos Visų Rūšių Apdraudos
BELL REAL ESTATE
Juozas Bacevičius
6455 So. Kedzie St., Chicago, Ill. 60629
Telef. 778-2239
Istaiga veikia: nuo 9 iki 8 val. vak. kasdieną. Seštas ir sekm. nuo 9 iki 4 val. p. p.

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiestyje rajuus ir perstatau senus vi-sų rūšių namo apšildymo pe-čius, air-conditioning, van-dens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąži-ningai ir garantuoti.
DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60608
Tel.: VI 7-3447

SKELBIMAS

Vyresnio amžiaus dšentelmanas, gyv. Bridgeporte, Chicagoje, norėtų susi-pažinti su rimta, malonia moterimi draugystės tikslu. Rašyti: Sandara, 840 W. 33rd Street, Chicago, Ill. 60608. Box 21.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.—Tel. 254-3320
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629, — Tel. WA 5-2737
Įvairių prekių pasirinkimas: automobiliai, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALENTINAS

CONTINENTAL RESTAURANT
IR
DELIKATESSEN MAISTO PRODUKTAI
Pauošiam ir pristatom maistą pramogoms, vestuvėms, banketams ir pan.
Savininkai JONAS IR GENOVAITE MALIORIAI
3139 South Halsted Street

Jums Tinkamiausiai Galės Patarnauti
NORMAN BURŠTEINAS, kailių tautuvė ir siuvelyk.

Prima užsakymus naujiems ir patalio ir persiuvę dėvėtus. Toj srity dirbo Kaune, o nuo 1950 m. Chicagoj. Jis aprengs jus Lietuviams tinkamu skoniu ir jo patarnavimu būsit pa-tenkinti. Priima kailius valymui ir apsauga.

185 North Wabash Ave., telef. 263-5826 ir buto 677-8485

